YVES BOT
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2010. február 23.[1]

1. A jelen ügyek tárgya ismét annak megítélése, hogy valamely tagállam szerencsejátékokra vonatkozó jogszabályai az interneten kínált játékok különös esetét tekintve megfelelnek-e a közösségi jognak.

2. Ezen ügyek azokra a fogadásra vonatkozó svéd jogszabályi rendelkezésekre vonatkoznak, amelyek egy kizárólagos jogokra épülő rendszer keretében tiltják, és büntetőjogi szankcióval sújtják a külföldön szervezett sorsjátékok belföldi reklámozását. A szóban forgó ügyek alapját azon büntetőeljárások adják, amelyeket egy-egy svéd napilap felelős szerkesztője ellen indítottak amiatt, hogy lapjukban reklám jelent meg több, más tagállambeli székhelyű szerencsejáték-társaság által interneten kínált fogadásokra vonatkozóan.

3. A kérdést előterjesztő bíróság azt a kérdést vizsgálja, hogy a szolgáltatásnyújtás szabadságának és a letelepedés szabadságának megfelelnek-e az említett büntetőeljárások alapjául szolgáló szövegek, különösen azon rendelkezések, amelyek meghatározzák, hogy milyen büntetéssel sújtandó a külföldön szervezett játékok svédországi reklámozása. A kérdést előterjesztő bíróság előzetes döntéshozatal céljából öt kérdést terjeszt a Bíróság elé, amelyek a következő két kérdéskört érintik.

4. Először is az a svéd jogszabály, amely a szerencsejátékokra vonatkozóan kizárólagos jogokat ír elő a bűnözés elleni küzdelem és a fogyasztók védelme érdekében, e célokkal arányosnak tekinthető-e, ha szociális tevékenységek finanszírozását is célozza, ha az engedéllyel rendelkező szerencsejáték-szolgáltatók nyeresége részben az államot illeti, és ha a játékok engedéllyel rendelkező szolgáltatók által történő reklámozását az illetékes hatóságok egyáltalán nem korlátozzák? Ezenkívül az a tény, hogy az interneten játékokat működtető társaság a székhelye szerinti tagállamban engedéllyel rendelkezik e tevékenységek gyakorlására, kizárja-e azt, hogy egy másik tagállam megtiltsa, hogy területén e társaság internetes szerencsejátékait reklámozzák?

5. Másodszor a szóban forgó szabályozás megfelel-e a közösségi jognak, ha csak a más tagállamban szervezett sorsjátékok reklámozását sújtja büntetőjogi szankcióval, a

1 – Eredeti nyelv: francia.

belföldön engedély nélkül szervezett sorsjátékok reklámját pedig nem?

6. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatokat követően a Bíróság 2009. szeptember 8-án ítéletet hozott a Liga Portuguesa de Futebol Profissional és Bwin International [2] ügyben. Ebben az ítéletben a Bíróság lényegében kimondta, hogy az interneten kínált szerencsejátékokban rejlő különleges veszélyek miatt az a tagállam, amely úgy döntött, hogy az ilyen játékok működtetésére kizárólagos jogot ad egy, tevékenységét a hatóságok szigorú ellenőrzése mellett végző gazdasági szereplőnek a fogyasztók csalással és bűnözéssel szembeni védelme érdekében, jogosan tilthatta meg a más tagállamban letelepedett és ott jogszerűen hasonló szolgáltatásokat nyújtó, más gazdasági szereplőknek, hogy az említett tagállam területén lakó személyeknek az interneten szerencsejátékaikat kínálják.

7. A jelen indítványban bemutatjuk, hogy a kérdést előterjesztő bíróság kérdéseire az e tagállam jogszabályának arányosságát illetően adandó válasz, amennyiben e jogszabály megtiltja a más tagállamban letelepedett társaságok által interneten kínált szerencsejátékok reklámozását, levezethető a fent hivatkozott Liga Portuguesa de Futebol Profissional és Bwin International ügyben hozott ítéletből. Azt javasoljuk, hogy a Bíróság állapítsa meg, hogy a közösségi joggal, jelen esetben az EK 49. cikkel nem ellentétes az ilyen jogszabály, mivel annak célja és hatása a fogyasztóknak az internetes szerencsejátékokhoz kapcsolódó csalással és bűnözéssel szembeni védelme.

8. Továbbá a második kérdéskörre válaszolva megállapítjuk, hogy az ilyen szabályozás eredményes alkalmazásának biztosítását célzó intézkedéseknek hátrányos megkülönböztetéstől mentesnek kell lenniük. Ebből az vezethető le, hogy az EK 49. cikkel ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely büntetőjogi szankcióval sújtja a másik tagállamban letelepedett társaság által szervezett internetes szerencsejátékok reklámozását, miközben nem sújtja ilyen szankcióval a belföldön engedély nélkül szervezett ilyen játékok reklámozását.

I – A jogi háttér

9. A sorsjátékokról és szerencsejátékokról szóló törvény (lotterilagen) [3] főszabály szerint a Svédországban nyilvánosan kínált szerencsejátékok valamennyi formájára – úgymint a fogadásra, a lottóra, a bingóra, a játékgépekre és a rulettre – irányadó.

10. A szerencsejátékokra vonatkozó svéd szabályozás célját az alábbiakban foglalták össze a lotterilagen előkészítő anyagai:

2 – C-42/02. sz. ügy, EBHT 2009., I-7633. o.

3 – SFS 1994., 1000. szám, a továbbiakban: lotterilagen.

„A szerencsejátékokra vonatkozó szabályozás fő célja többek között olyan egészséges és biztonságos szerencsejáték-piac […] kialakítása a jövőre nézve, ahol a társadalomvédelmi érdekek biztosítása és a szerencsejátékok iránti kereslet kielégítése ellenőrzött formában történik. A szerencsejátékokból származó nyereséget meg kell védeni, és azt mindenkor közérdekű vagy közhasznú célokra, vagyis az egyesületek tevékenységére, valamint a lovassport és az állam számára kell fenntartani. Az eddigi gyakorlatnak megfelelően a jövőben is a társadalomvédelmi megfontolások hangsúlyozását kell a középpontba állítani, miközben a szerencsejátékok számos fajtáját kell kínálni, és a csalás és a jogellenes szerencsejáték veszélyére is ügyelni kell."

11. A lotterilagennek tehát a kérdést előterjesztő bíróság szerint célja a bűnözés és a negatív társadalmi-gazdasági hatások elleni küzdelem, a fogyasztói érdekek védelme, valamint a szerencsejátékokból származó nyereség közérdekű vagy közhasznú célokra történő fordítása.

12. A lotterilagen jelen ügyekben releváns rendelkezései egyrészt a szerencsejáték-szervezés engedélyhez kötésére, másrészt e játékok reklámozásának tilalmára vonatkoznak.

A – *A szerencsejáték-szervezés engedélyhez kötése*

13. A lotterilagen 9. §-a úgy rendelkezik, hogy főszabály szerint Svédországban a szerencsejátékok szervezése engedélyhez kötött.

14. A lotterilagen 15. §-a értelmében az engedélyt azok a svéd jog szerinti jogi személyek kaphatják meg, amelyek elsődleges célja alapszabályuk értelmében közhasznú cél előmozdítása Svédországban, és amelyek elsősorban e cél megvalósítását szolgáló tevékenységeket végeznek. A lotterilagen 45. §-a értelmében a svéd kormány is adhat ki a lotterilagenben előírtaktól eltérő esetekben szerencsejáték-szervezésre vonatkozó külön engedélyeket.

15. Azon elvnek megfelelően, miszerint a szerencsejáték-piacot közhasznú, illetve közérdekű célokra kell fenntartani, a svéd piac egyrészt a lotterilagen 15. §-a alapján kapott engedéllyel rendelkező, belföldön közhasznú tevékenységet végző nonprofit egyesületek, másrészt pedig a lotterilagen 45. §-a alapján külön engedéllyel rendelkező, az állam tulajdonában lévő, vagy többségi irányítása alatt álló gazdasági szereplők – nevezetesen a Svesnka Spel AB állami szerencsejáték-társaság és az állam által ellenőrzött Trav och

Galopp AB vegyestársaság, valamint a lovassport-szervezetek – között oszlik meg.

16. A svéd kormány a következő kiegészítő információkat közölte.

17. Az interneten zajló sportfogadások és az interneten zajló póker szervezése csak a lotterilagen 45. §-a alapján kibocsátott külön engedély birtokában történhet. Így tehát csak a Svenska Spel AB és a Trav och Galopp AB volt jogosult ilyen típusú játékok szervezésére. Az alapügyek tényállása idején az interneten zajló pókerjátékokra egy társaságnak sem volt engedélye. A Svenska Spel AB csak 2005 novemberében szerzett ilyen engedélyt kéthéves időtartamra.

18. Az engedélyre alkalmazandó feltételek között a társadalmi felelősségvállalásra, a fogyasztók – különösen a kiskorúak – védelmére, valamint a játékfüggőség elleni fellépés és a bűnözés megakadályozása érdekében a kifizetendő nyeremények korlátozására vonatkozó követelmények szerepelnek. Az engedélyek ezenkívül a gazdasági szereplőknek az általuk kínált játékok forgalmazásával kapcsolatos lépéseire vonatkozó korlátozásokat is tartalmaznak.

19. A lotterilagen 48. §-a értelmében egy hatóság, a Lotteriinspektionen (sorsjáték- és szerencsejáték-felügyelet) végzi központilag a lotterilagen betartásának ellenőrzését. Emellett a lotterilagen alapján a Lotteriinspektionen jogosult a különféle játékok tekintetében szükséges, ellenőrzésre és belső szabályzatra vonatkozó szabályok kidolgozására. Felügyeli továbbá a Svenska Spel AB tevékenységét, és rendszeres vizsgálatokat, illetve ellenőrzéseket végez.

20. Ezenkívül az állam részvényesként ellenőrzést gyakorol a Svenska Spel AB felett, és részére iránymutatásokat bocsát ki. Ezen iránymutatások értelmében e társaságnak szerencsejátékai forgalmazása során felelősen kell fellépnie, ami azt is jelenti, hogy a túlzottan tolakodó jelleg látszatának elkerülése végett egyben társadalmi küldetése is van.

21. A büntető törvénykönyv (brottsbalken)[4] 16. fejezetének 14. §-a értelmében a Svédországban engedély nélkül történő szerencsejáték-szervezés tiltott szerencsejáték bűncselekményének minősül. E bűncselekmény pénzbüntetéssel vagy két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Ha a bűncselekmény súlyosnak minősül, akkor tiltott szerencsejáték bűntetteként a brottsbalken 16. fejezetének 14a. §-a alapján hat hónaptól négy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

4 – A továbbiakban: brottsbalken.

22. Továbbá a lotterilagen 54. §-ának (1) bekezdése értelmében az, aki szándékosan vagy tudatos gondatlanságból tiltott szerencsejátékot szervez, vagy tiltott módon bizonyos fajta játékgépet birtokában tart, pénzbüntetéssel vagy hat hónapig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

23. Mivel a lotterilagen területi hatálya csak Svédországra terjed ki, az engedély nélkül folytatott szerencsejáték-szervezés tilalma a külföldön szervezett szerencsejátékokra nem vonatkozik. E tilalom azokra az interneten kínált játékokra sem vonatkozik, amelyeket egy másik tagállamból svéd fogyasztóknak szánnak, és a lotterilagen nem tiltja a svéd állampolgárok számára, hogy külföldi szerencsejátékokban vegyenek részt. Hasonlóképpen, a lotterilagen értelmében kibocsátott engedély a jogosultja számára kizárólag arra vonatkozóan keletkeztet jogot, hogy a lotterilagen területi hatálya alá tartozó területen, vagyis Svédország területén kínáljon szerencsejáték-szolgáltatásokat.

B – *A szerencsejátékok reklámozásának tilalma*

24. A lotterilagen 38. §-a (1) bekezdésének 1. pontja szerint kifejezett hozzájárulás hiányában tilos üzleti tevékenység során vagy bármely más módon haszonszerzési céllal reklámozni a Svédországban engedély nélkül szervezett szerencsejátékban vagy a Svédországon kívül szervezett bármilyen szerencsejátékban történő részvételt.

25. A lotterilagen 54. §-ának (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy aki üzleti tevékenység során vagy bármely más módon, haszonszerzési céllal a külföldön szervezett szerencsejátékban való részvételt jogellenesen reklámozza, pénzbüntetéssel vagy hat hónapig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, ha a reklámozás kifejezetten Svédországban lakóhellyel rendelkező résztvevőknek szól.

26. A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy ezt a rendelkezést egy 1999. január 1-jén hatályba lépett módosítás vezette be. E bíróság arra is kitér, hogy a sorsjátékokról és szerencsejátékokról szóló korábbi törvény [5] mind a belföldön, mind a külföldön szervezett szerencsejátékok reklámozását büntetni rendelte. A lotterilagen bevezetésekor a reklámozás büntetését egyrészt a bűncselekmények csekély száma miatt, másrészt pedig mivel a kívánt eredmény eléréséhez sok esetben a szabálysértési bírság is elegendő volt, eltörölték.

27. A külföldön szervezett szerencsejátékok reklámozását azért nyilvánították ismét büntetendővé, mert a szabálysértési bírság nem bizonyult kellően hatékonynak, továbbá azért, mert a Lotteriinspektionen a külföldi szerencsejátékokat nem tudja ellenőrizni,

5 – SFS 1982., 1011. szám.

a svéd fogyasztók érdekeit pedig nem tudja megvédeni.

28. A kérdést előterjesztő bíróság szerint a svéd kormány arra is kitért, hogy a szerencsejátékból származó nyereség közérdekű vagy közhasznú célra fordítása nem maradhatna fenn, ha külföldi gazdasági szereplők belépnének a svéd piacra, valamint hogy mindemellett fennállna a veszélye annak, hogy a Svéd Királyság jelentős bevételektől esne el.

II – A tényállás, az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

29. O. Sjöberg az Expressen című lapnak, A. Gerdin pedig az Aftonbladet című lapnak volt felelős szerkesztője és kiadója. A 2003 novembere és 2004 augusztusa közötti időszakban lapjuk sportrovatában a más tagállambeli székhelyű Expekt, Unibet, Ladbrokes és Centrebet társaságok által internetes honlapokon kínált sorsjátékokra vonatkozó, a svéd közönségnek szóló reklámhirdetéseket tettek közzé. A svéd kormány információi szerint e társaságok székhelye Máltán, illetve az Egyesült Királyságban található.

30. Az Åklagaren (ügyészség) a lotterilagen 54. §-ának (2) bekezdése alapján emelt vádat O. Sjöberg és A. Gerdin ellen külföldön szervezett szerencsejátékokban való részvétel szándékos, jogellenes és haszonszerzési céllal történő reklámozása miatt. A Stockholms tingsrätt (stockholmi elsőfokú bíróság) a lotterilagen megsértése miatt mindegyikükkel szemben 50 napi tétel pénzbírságot szabott ki, egy napi tétel összegét 1000 SEK-ben állapítva meg.

31. O. Sjöberg és A. Gerdin fellebbezést nyújtott be a Svea hovrätthez (stockholmi fellebbviteli bíróság) (Svédország), amely először mindkét ügyben elfogadhatatlannak nyilvánította a fellebbezést. A fellebbezők a fellebbezést elfogadhatatlannak nyilvánító határozatot a Högsta domstolen (legfelsőbb bíróság) előtt támadták meg, amely a fellebbezés elfogadhatóságát kimondó határozatot hozott, és az ügyet visszautalta a Svea hovrätt elé.

32. A Högsta domstolen e határozatát főként azzal indokolta, hogy „[n]em egyértelmű, hogy a lotterilagen bírságokra vonatkozó rendelkezései alkalmazhatók-e hátrányos megkülönböztetéstől mentes módon az egyrészt Svédországban engedély nélkül szervezett szerencsejátékokban, másrészt a külföldön szervezett szerencsejátékokban történő részvétel reklámozásával kapcsolatban. […] Mindenesetre az a kérdés is felmerül, hogy a szolgáltatásnyújtás szabadságának a lotterilagen 38. és 54. §-ában foglalt korlátozásai elfogadhatók-e arra hivatkozva, hogy azok az EK-Szerződésben kifejezetten meghatározott kivételek közé tartoznak, illetve felmerül, hogy azok közérdeken alapuló kényszerítő

okkal igazolhatók-e, és ennélfogva aránosnak tekinthetők-e”.

33. A Svea hovrätt előtt O. Sjöberg és A. Gerdin egyrészt azt állították, hogy a lotterilagen egyértelműen hátrányosan megkülönböztető, mert 54. §-ának (2) bekezdése csak a külföldön szervezett sorsjátékok reklámozására vonatkozik, és mert a Svédországban engedély nélkül szervezett szerencsejátékok reklámozása csak szabálysértési bírsággal büntetendő.

34. Másrészt azzal érveltek, hogy a lotterilagen az EK 49. cikkel is ellentétes azért, mert e törvény egyik célja az – amint e törvény előkészítő anyagaiból kitűnik –, hogy az állam és az egyesületek bevételeit garantálja. E célkitűzés tehát nem tekinthető a Gambelli és társai ügyben hozott ítélet szerinti egyszerű „járulékos jótékony következménynek” [6]. Ezenkívül O. Sjöberg és A. Gerdin szerint a Svéd Királyság által irányított szerencsejáték-társaságok erőteljes és nagyszabású marketingtevékenységet folytatnak azzal a céllal, hogy ösztönözzék a fogyasztók általuk kínált játékokban való részvételét, ezért a lotterilagen nem éri el a játéklehetőségek következetes és szisztematikus csökkentésére irányuló célkitűzést, amint azt az ítélkezési gyakorlat követelményként megfogalmazza. [7]

6 – A C-243/01. sz. ügyben 2003. november 6-án hozott ítélet (EBHT 2003., I-13031. o.) 62. pontja.

7 – Uo., 69. pont.

35. Az Åklagaren a maga részéről azt állította, hogy a lotterilagen nem sérti a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét, mert egyrészt 38. §-a (1) bekezdésének 1. pontja különbségtétel nélkül tiltja a Svédországban engedély nélkül szervezett és a Svédországon kívül szervezett szerencsejátékok reklámozását, másrészt pedig aki a belföldön engedély nélkül szervezett szerencsejátékban való részvételt reklámozza, bűncselekményben való bűnrészesség miatt ítélhető el.

36. A fentiekre tekintettel a Svea hovrätt felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Meghatározott körülmények fennállása esetén igazolható-e közérdeken alapuló kényszerítő okkal az állampolgárság alapján történő hátrányos megkülönböztetés a szerencse- és sorsjátékok nemzeti piacain?

2) Amennyiben a szerencse- és sorsjátékok nemzeti piacain folytatott korlátozó politika több cél elérésére irányul, és ezek egyike a szociális tevékenységek finanszírozása, úgy lehet-e tekinteni, hogy ez utóbbi a korlátozó politika előnyös mellékkövetkezménye? Ha az e kérdésre adott válasz nemleges, úgy mégis elfogadható lehet-e a korlátozó politika, amennyiben a szociális tevékenységek

finanszírozása nem tekinthető a korlátozó politika fő céljának?

3) Hivatkozhat-e az állam közérdeken alapuló kényszerítő okra a szerencsejátékokra vonatkozó korlátozó szabályozás igazolásaként, ha az állami irányítás alatt lévő társaságok által reklámozott szerencsejátékokból és sorsjátékokból származó bevételek részben az államot illetik, és e reklámozás egyik célja a szociális tevékenységek finanszírozása? Ha az e kérdésre adott válasz nemleges, úgy mégis elfogadható lehet-e a korlátozó politika, amennyiben a szociális tevékenységek finanszírozása nem tekinthető a reklámozás fő céljának?

4) Egy másik tagállamban letelepedett és e tagállam hatóságai által felügyelt szerencsejáték-társaság által ezen államban szervezett szerencse- és sorsjátékok reklámozására vonatkozó teljes tilalom lehet-e arányos a szerencsejáték-tevékenységek ellenőrzésének és felügyeletének céljával, ha ugyanakkor a korlátozó politikát folytató tagállamban letelepedett szerencsejáték-társaságok által szervezett szerencse- és sorsjátékok reklámozására nem vonatkoznak korlátozások? Hogyan kell e kérdést megválaszolni, ha az ilyen szabályozás célja a szerencsejátékok korlátozása?

5) A meghatározott szerencsejáték-tevékenységek valamely államban történő folytatására engedéllyel rendelkező és az adott állam illetékes hatósága által felügyelt szerencsejáték-társaság jogosult-e a saját szerencsejáték-termékeit más tagállamokban például újsághirdetéseken keresztül reklámozni, anélkül hogy erre az adott államok illetékes hatóságaitól először engedélyt kérne? Ha az e kérdésre adott válasz igenlő, úgy ez azt jelenti-e, hogy a külföldön szervezett szerencsejátékokban való részvétel reklámozását büntetéssel fenyegető tagállami szabályok akadályozzák a letelepedés és a szolgáltatásnyújtás szabadságát, ami pedig soha nem igazolható közérdeken alapuló kényszerítő okkal? Az első kérdésre adandó válasz szempontjából van-e jelentősége annak, hogy a szerencsejáték-társaság letelepedésének tagállama ugyanazokra a közérdeken alapuló kényszerítő okokra hivatkozik, mint az az állam, ahol a szóban forgó társaság a saját szerencsejáték-tevékenységeit reklámozni kívánja?”

III – Elemzés

37. A kérdést előterjesztő bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések vizsgálatát megelőzően kifejtjük egyrészt azt, hogy az érintett rendelkezések szabad mozgásnak való megfelelését az EK 49. cikkben

foglalt szolgáltatásnyújtás szabadságára tekintettel kell vizsgálni, másrészt pedig felvázoljuk a szerencsejátékok tárgyában született ítélkezési gyakorlat azon fő vonalait, amelyek mentén e kérdések vizsgálandók.

38. Ami az első pontot illeti, a kérdést előterjesztő bíróság által rendelkezésre bocsátott információkból kiderül, hogy az alapügyekben a felpereseknek felrótt reklámtevékenység olyan szerencsejátékokra vonatkozik, amelyeket több, más tagállamban letelepedett szerencsejáték-szolgáltató internetes honlapján kínáltak. Az ítélkezési gyakorlat szerint az ilyen szolgáltatók által internetes honlapjukon – tehát helyváltoztatás nélkül – valamely másik tagállamban – jelen esetben a Svéd Királyságban – lakóhellyel rendelkező címzettek részére kínált szerencsejátékok a szolgáltatásnyújtás szabadságának alkalmazási körébe tartoznak. [8]

39. Továbbá a Bíróság elismerte, hogy a valamely más tagállamban letelepedett szerencsejáték-szolgáltató közvetítőjeként eljáró gazdasági szereplő, e közvetítői tevékenysége keretében hivatkozhat a saját államával szemben az EK 49. cikk rendelkezéseire. [9] Ugyanezen elemzés kiterjeszthető arra az esetre is, amikor reklámszolgáltatók valamely másik tagállamban letelepedett gazdasági szereplő részére azzal a céllal végeznek reklámtevékenységet, hogy e gazdasági szereplő az ő államukban fejleszthesse tevékenységét.

40. Ezenkívül a lotterilagen érintett rendelkezései, vagyis a 38. § rendelkezései, amelyek a belföldön engedély nélkül szervezett szerencsejátékok és a más tagállamokban szervezett szerencsejátékok reklámozását tiltják, valamint az 54. § (2) bekezdésének rendelkezései, amelyek büntetőjogi szankcióval sújtják a külföldön szervezett szerencsejátékok belföldi reklámozását, a svéd fogyasztók e játékokban történő részvételének korlátozását célozzák és eredményezik. E rendelkezések arra irányulnak, hogy a svéd fogyasztók csak az engedélyezett nemzeti rendszer keretében űzzenek szerencsejátékokat. Következésképpen ezek a rendelkezések a más tagállamban letelepedett szerencsejáték-szolgáltatók szempontjából a svédországi szolgáltatásnyújtásuk korlátozásának tekintendők.

41. Ami a második pontot illeti, nem vitatott, hogy a szerencsejátékok nem minősülnek szokásos gazdasági tevékenységnek.

42. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, figyelembe véve az e tárgykörre vonatkozó közösségi harmonizáció hiányát, a tagállamok korlátozhatják saját területükön e tevékenység szervezését és bonyolítását abból a célból, hogy a közrendet a csalás és a bűnözés veszélyeivel szemben, a fogyasztókat pedig a játékban való részvételre történő túlzott mértékű

8 – Lásd különösen a fent hivatkozott Gambelli és társai ügyben hozott ítélet 54. pontját.

9 – Uo., 58. pont. Lásd továbbá a C-67/98. sz. Zenatti-ügyben 1999. október 21-én hozott ítélet (EBHT 1999., I-7289. o.) 27. pontját.

ösztönzéssel szemben megvédjék. [10] Továbbá a tagállamok erkölcsi, vallási vagy kulturális okból úgy is dönthetnek, hogy a szerencsejátékok ne szolgálhassanak egyéni nyereség forrásaként, hanem kizárólag közérdekű ügyeket szolgáljanak. [11]

43. Fontos ugyanakkor, hogy a tagállam által e céllal elfogadott, mozgásszabadságra vonatkozó korlátozások a közösségi jognak csak akkor felelnek meg, ha hátrányos megkülönböztetéstől mentesek. [12] A korlátozásoknak továbbá alkalmasnak kell lenniük az elérni kívánt célok megvalósítására, valamint arányosnak kell lenniük. [13]

44. Ami azonban ez utóbbi feltételt illeti, az elfogadott, hogy a szerencsejátékok speciális területén a tagállamok széles mérlegelési jogkörrel rendelkeznek nem csupán a közrend és a fogyasztók védelmének a saját területükön bevezetni kívánt szintjének meghatározásában, hanem az e célra felhasználandó eszközök megválasztásában is. [14]

45. E mérlegelési jogkör keretében a tagállam, így a Svéd Királyság, fenntarthatja a szerencsejátékok működtetésének kizárólagos jogát a saját tulajdonát képező társaságok, vagy az ellenőrzése mellett működő nonprofit szervezetek számára. A tagállam ugyanis az ilyen szervezetek tevékenységét könnyebben tudja irányítani és ellenőrizni, mint a gazdasági érdekek alapján működő magántársaságét, és ezáltal az ilyen rendszer lehetővé teheti a fogyasztóknak a játékszenvedély veszélyével szembeni, a közrendnek pedig a csalás és az illegális játékok veszélyével szembeni fokozottabb védelme biztosítását. [15] Az ilyen rendszer azt is lehetővé teszi, hogy az e tevékenységből származó nyereséget teljes egészében közhasznú célra fordítsák. [16]

46. A fent hivatkozott Liga Portuguesa de Futebol Profissional és Bwin International ügyben hozott ítéletben a Bíróság a következő megállapításokat tette azzal kapcsolatban, hogy milyen intézkedéseket fogadhat el a tagállam a más tagállamban letelepedett társaságok által interneten kínált szerencsejátékokra vonatkozóan.

47. Az említett ítélet alapjául szolgáló ügyben a Bíróságnak azzal a portugál jogszabállyal kellett foglalkoznia, amely egy közigazgatási feladatot ellátó közhasznú jogi személy, a Departamento de Jogos da Santa Casa da Misericórdia de Lisboa (a továbbiakban: Santa Casa) számára tartja fenn a sorsolásos

10 – A C-338/04., C-359/04. és C-360/04. sz., Placanica és társai egyesített ügyekben 2007. március 6-án hozott ítélet (EBHT 2007., I-1891. o.) 46. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

11 – A C-275/92. sz. Schindler-ügyben 1994. március 24-én hozott ítélet (EBHT 1994., I-1039. o.) 60. pontja.

12 – A fent hivatkozott Schindler-ügyben hozott ítélet 61. pontja, valamint a fent hivatkozott Liga Portuguesa de Futebol Profissional és Bwin International ügyben hozott ítélet 60. pontja.

13 – A fent hivatkozott Liga Portuguesa de Futebol Profissional és Bwin International ügyben hozott ítélet 59. pontja.

14 – A C-124/97. sz., Läärä és társai ügyben 1999. szeptember 21-én hozott ítélet (EBHT 1999., I-6067. o.) 39. pontja.

15 – Lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Läärä és társai ügyben hozott ítélet 39–41. pontját, valamint a fent hivatkozott Liga Portuguesa de Futebol Profissional és Bwin International ügyben hozott ítélet 67. pontját. Lásd továbbá az EFTA-Bíróság E-1/06., EFTA Felügyeleti Hatóság kontra Norvégia ügyben 2007. március 14-én hozott ítéletének (EFTA-Bírósági Határozatok Tára 2007., 7. o.) 51. pontját.

16 – A fent hivatkozott Läärä és társai ügyben hozott ítélet 37. pontja.

játékok, lottójátékok és sportfogadások formájában megjelenő szerencsejátékok működtetésének kizárólagos jogát. E kizárólagos jogot az említett játékok interneten keresztül történő működtetésére is kiterjesztették.

48. Az ügyben a kérdés az volt, hogy e monopólium felhozható-e egy gibraltári székhelyű, online játékokkal foglalkozó szolgáltatóval szemben, amely interneten akart portugáliai lakóhellyel rendelkező fogyasztók számára szerencsejátékokat kínálni. E szolgáltató és a vele korábban támogatási szerződést kötő Liga Portuguesa de Futebol Profissional, vitatták azon pénzbüntetéseket, amelyeket a Santa Casa a szerencsejátékok interneten keresztül történő működtetésére vonatkozó monopóliumának megsértése miatt szabott ki velük szemben.

49. A portugál kormány és a Santa Casa előadták, hogy a nemzeti jogszabály fő célkitűzése a bűnözés elleni küzdelem volt, pontosabban a szerencsejátékot folytató fogyasztók védelme a gazdasági szereplők által elkövetett csalásokkal szemben. Kifejtették, hogy azon jogi feltételek, amelyek mellett a Santa Casa végzi a tevékenységét, elegendő garanciát nyújtanak az állam részére a Santa Casa által szervezett szerencsejátékok tisztességének megőrzését szolgáló szabályok tiszteletben tartása vonatkozásában. A portugál kormány előadta, hogy a külföldi székhelyű, szolgáltatásukat az interneten kínáló szerencsejáték-szolgáltatók vonatkozásában a tagállami hatóságok nem rendelkeznek ugyanilyen ellenőrzési lehetőségekkel.

50. A Bíróság először is arra emlékeztetett, hogy a bűnözés elleni küzdelem a szerencsejátékok szolgáltatására engedéllyel rendelkező gazdasági szereplőket érintő korlátozás jogos indoka lehet, és elismerte, hogy a szerencsejátékoknak egy kizárólagos jogokra épülő rendszer keretei között tartása e játékok működtetését ellenőrzött mederbe tereli, és megelőzi annak kockázatát, hogy e működtetés bűncselekmények elkövetésére irányuljon.

51. A továbbiakban a Bíróság megállapította, hogy a Santa Casa működését szabályozó rendelkezésekre tekintettel, a szerencsejátékok interneten történő működtetésére vonatkozó monopóliumnak egy ilyen – a hatóságok szigorú ellenőrzése alatt álló – gazdasági szereplő részére történő odaítélése lehetővé teszi, hogy e játékok működtetése ellenőrzött mederben folyjon, és képesnek tekinthető arra, hogy megvédje a fogyasztókat a csalás veszélyével szemben. [17]

52. Ami az ilyen monopólium szükségességét illeti, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az interneten kínált szerencsejátékok ágazatának harmonizációja hiányában a tagállam joggal tekintheti úgy, hogy azon egyedüli körülmény, hogy valamely gazdasági szereplő jogszerűen kínál ilyen játékokat a letelepedése szerinti másik tagállamban, ahol főszabály szerint már vonatkoznak rá az utóbbi tagállamban érvényes jogi feltételek és az e tagállam illetékes hatóságai által végzett ellenőrzések, nem tekinthető a belföldi fogyasztóknak a csalás és a bűnözés veszélyével szembeni védelme megfelelő biztosítékának, tekintettel azokra a nehézségekre, amelyekkel a letelepedés helye szerinti tagállam hatóságai a gazdasági szereplők tulajdonságainak és

17 – A fent hivatkozott Liga Portuguesa de Futebol Profissional és Bwin International ügyben hozott ítélet 67. pontja.

szakmai feddhetetlenségének értékelése során szembesülhetnek. [18]

53. A Bíróság ezenkívül azt is kifejtette, hogy a fogyasztó és a gazdasági szereplő közötti közvetlen kapcsolat hiánya miatt az interneten hozzáférhető szerencsejátékok a gazdasági szereplők által a fogyasztókkal szemben esetlegesen elkövetett csalások tekintetében e játékok hagyományos piacaihoz képest eltérő és megnövekedett jelentőségű veszélyeket hordoznak [19].

54. A Bíróság ebből azt vezette le, hogy az ezen ügyben felmerült korlátozás – a szerencsejátékok interneten való hozzáférhetőségének sajátosságaira tekintettel – úgy tekinthető, mint amelyet a csalás és a bűnözés elleni küzdelem célja igazol.

55. Ezen ítéletből véleményem szerint a következő tanulságokat lehet levonni. Mindenekelőtt a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az interneten elérhető szerencsejátékok a csalás és a bűnözés szempontjából komolyabb veszélyt jelentenek, mint a hagyományos módon kínált szerencsejátékok. Felmerülhet például az online fizetési módok csalárd alkalmazása, illetve a szerencsejáték-eredmények meghamisítása. Az interneten elérhető szerencsejátékokra tehát, a bennük rejlő különleges veszélyek miatt, vonatkozhatnak különleges intézkedések.

56. Továbbá e veszélyek komolysága miatt a valamely tagállam piacára való bejutás azon korlátozásának arányosságát, amely többek között a közrendnek az ilyen típusú játékokkal összefüggő csalás és bűnözés elleni védelmén alapul, kizárólag e célkitűzés szempontjából kell vizsgálni.

57. Mindebből az is következik, hogy amennyiben egy nemzeti szabályozási rendszer alkalmasnak bizonyul arra, hogy eredményesen védje a fogyasztókat az internetes szerencsejátékokhoz kapcsolódó csalással és bűnözéssel szemben, – mint ahogy ilyen lehet a szigorú hatósági ellenőrzés alatt álló szervezetnek odaítélt monopólium –, a közösségi jognak megfelelhet az olyan korlátozás, amely akár a más tagállamban letelepedett gazdasági szereplők piacának teljes tilalmát jelenti, bármilyenek is legyenek azok a jogi keretek, amelyek között e gazdasági szereplők a letelepedésük helye szerinti államban tevékenykednek. Ezenkívül ez a megfelelés nem függ attól, hogy az említett szervezet a tevékenységét szokásos gazdasági tevékenységként, a legnagyobb nyereségre törekedve végzi-e, vagy sem, és attól sem, hogy az érintett jogszabály adott esetben alkalmas-e egyéb céljainak elérésére, mint amilyen a fogyasztóknak a játékra való túlzott ösztönzéssel szembeni védelme.

58. E megfontolások tükrében vizsgáljuk meg a kérdést előterjesztő bíróság

18 – Uo., 69. pont.
19 – Uo., 70. pont.

kérdésfelvetéseit először is arra vonatkozóan, hogy arányos-e a tagállamának szabályozása, amennyiben megtiltja a más tagállamban letelepedett szolgáltatók által interneten kínált szerencsejátékok reklámozását, másodszor pedig arra vonatkozóan, hogy az e szabályozás által előírt szankciók megfelelnek-e a szolgáltatásnyújtás szabadságának.

A – *A reklámozási tilalom arányosságáról*

59. Második, harmadik, negyedik és ötödik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arra keres választ, hogy a következő körülmények fényében arányos-e tagállamának szabályozása. Egyrészt azon tény fényében, hogy e szabályozás, amely a bűnözés elleni küzdelemre és a fogyasztók védelmére irányul, szociális tevékenységek finanszírozását is célozza, és úgy rendelkezik, hogy az engedélyezett szerencsejátékokból származó bevételek részben közvetlenül az államot illetik (második és harmadik kérdés), másrészt azon körülmény fényében, hogy a Svédországban engedéllyel rendelkező szerencsejáték-szolgáltatók a fogyasztók szerencsejátékokban való részvételét úgy ösztönzik és bátorítják, hogy az illetékes hatóságok azt a legcsekélyebb mértékben sem korlátozzák (negyedik kérdés), végül pedig azon tény fényében, hogy a vitatott reklámozás tárgyát képező internetes szerencsejátékokat szolgáltató társaságok a székhelyük szerinti tagállamban engedéllyel rendelkeznek az ilyen játékok szolgáltatására (ötödik kérdés).

60. Amennyiben az alapeljárások reklámszolgáltatók ellen interneten kínált szerencsejátékok reklámozása miatt indított büntetőeljárásokat érintenek, javaslatunk szerint a kérdést előterjesztő bíróság kérdéseit úgy kell érteni, hogy azok arra irányulnak, hogy a tagállami szabályozás, amennyiben tiltja a más tagállamban letelepedett társaságok által interneten kínált szerencsejátékok belföldi reklámozását, célkitűzéseihez képest arányosnak tekinthető-e.

61. Az e kérdésfelvetésekre adandó válasz véleményem szerint a fent hivatkozott Liga Portuguesa de Futebol Profissional és Bwin International ügyben hozott ítéletből következik.

62. Akárcsak az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben, a szóban forgó szabályozás célja többek között az, hogy védje a fogyasztókat a szerencsejátékokkal összefüggő bűnözés veszélyével szemben. Ennek megfelelően – amint célkitűzéseiből kiderül – arra irányul, hogy biztosítsa az egészséges és biztonságos szerencsejáték-piac létét, valamint ügyeljen a csalás és a jogellenes szerencsejátékok veszélyeire.

63. Hasonlóképpen, akárcsak az említett ügyben érintett szabályozás, e szabályozás e célra kizárólagos jogok rendszerét vezeti be, amelyet szigorú hatósági ellenőrzés mellett tevékenykedő szervezetek számára tart fenn. Ennek megfelelően a lotterilagen értelmében

a szerencsejátékokat nem magánérdeket szolgáló társaságok, hanem kizárólag nonprofit szervezetek vagy állami tulajdonú társaságok működtethetik. E szabályozás továbbá a külön e célra létrehozott hatóság által ellátott átfogó ellenőrzés rendszerét is bevezeti.

64. Ami konkrétabban az interneten elérhető játékokat illeti, a svéd kormány által adott magyarázatokból kitűnik, hogy az ilyen játékok működtetésére külön engedélyt előíró szabályozás vonatkozik, amely engedélyt kizárólag állami tulajdonú vagy többségi állami irányítás alatt álló társaságok részére bocsátottak ki.

65. Korábban említést nyert, hogy a fent hivatkozott Liga Portuguesa de Futebol Profissional és Bwin International ügyben hozott ítéletben a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az adott rendszer keretében a tagállam abból a célból, hogy a csalás és a bűnözés veszélyeivel szemben a fogyasztókat megvédje, joggal tiltotta meg az internetes szerencsejátékok más tagállamban letelepedett szolgáltatói számára, hogy játékaikat az e tagállam területén lakóhellyel rendelkező fogyasztók számára kínálják.

66. Emellett kitértünk arra, hogy az említett ítéletből kiderül, hogy ez az elemzés nem függ attól, hogy az érintett jogszabály adott esetben alkalmas-e egyéb céljainak elérésére, mint amilyen a fogyasztóknak a játékra való túlzott ösztönzéssel szembeni védelme. A Bíróság kimondta, hogy az internetes szerencsejátékokban rejlő különös veszélyekre tekintettel az a tagállam, amely hatékony rendszert vezet be a fogyasztóknak az ilyen játékokhoz kapcsolódó csalás és bűnözés veszélyeivel szemben történő védelme érdekében, joggal korlátozza e játékoknak a más tagállamban letelepedett szolgáltatók által a saját területén lakó személyek részére történő szolgáltatását.

67. Az az indokolás, amelyre a Bíróság e döntését alapította, még inkább alkalmazható egy olyan intézkedésre, amely a tevékenység abszolút tilalmánál kevésbé korlátozó, így a más tagállamban letelepedett társaságok által szervezett, interneten elérhető szerencsejátékok reklámozásának tilalmára.

68. A csalásnak és a bűnözésnek az internetes szerencsejátékokban rejlő különleges veszélyei – mivel a tagállamot feljogosítják arra, hogy piacáról kizárja a más tagállamban letelepedett gazdasági szereplőket arra hivatkozva, hogy nem tudja maga ellenőrizni e szolgáltatók szakmai feddhetetlenségét – azt is igazolják, hogy a tagállam megtiltsa az említett szolgáltatók által kínált szerencsejátékoknak az e tagállam területén lakó fogyasztók részére történő reklámozását, azért, hogy ezeket a fogyasztókat a saját ellenőrzése alatt álló szervezetek felé terelje.

69. Kétségtelen, hogy a svéd szabályozás – amint a svéd kormány tárgyaláson előadott magyarázataiból kiderül – azt nem tiltja meg, hogy a Svédországban árusított külföldi újságok reklámozzák az interneten elérhető külföldi szerencsejátékokat. Arra sem kötelezi a külföldi gazdasági szereplőket, hogy

internetes honlapjukat a Svédországban lakóhellyel rendelkező fogyasztók számára hozzáférhetetlenné tegyék.

70. Ezzel együtt e körülmények nem kérdőjelezik meg a svéd szabályozásnak sem a koherenciáját, sem az elérni kívánt célra – vagyis a fogyasztóknak az internetes szerencsejátékokhoz kapcsolódó csalással és bűnözéssel szembeni védelmére – való alkalmasságát. A meghozott intézkedéseknek, korlátaik ellenére, ténylegesen az a hatásuk, hogy korlátozzák a Svédországban lakóhellyel rendelkező fogyasztóknak az ilyen játékokhoz való hozzáférését. Emellett a svéd kormány világosan közölte, hogy folyamatban van az említett intézkedések értékelése, különösen a Svédországban engedéllyel rendelkező társaságok által interneten kínált póker hatását illetően.

71. Az ily módon kidolgozott rendszer az állam saját mérlegelésének és eljárásának tárgyát képezi, amelyek részei széles mérlegelési jogkörének. Az ettől eltérő tartalmú döntés gyakorlatilag arra kötelezné a tagállamokat, hogy a mindent vagy semmit politikáját válasszák.

72. A fentiekben felidézett ítélkezési gyakorlatra figyelemmel, a lotterilagen 38. §-ából eredő, a más tagállamban letelepedett társaságok által interneten kínált szerencsejátékok reklámozására vonatkozó tilalmat tehát úgy lehet tekinteni, mint amelyet a csalás és a bűnözés elleni küzdelem célja igazol, függetlenül attól, hogy e szabályozás ténylegesen arányban van-e egyéb céljaival, amelyek a fogyasztóknak a játékra való túlzott ösztönzéssel szembeni védelmére és a szerencsejátékokból származó bevételeknek a közérdekű ügyek finanszírozására való fordítására vonatkoznak.

73. Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság második, harmadik, negyedik és ötödik kérdésére azt a választ javasoljuk, hogy az EK 49. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az a tagállami szabályozás, amely a szerencsejátékok működtetésének jogát engedéllyel rendelkező és tevékenységüket a hatóságok szigorú ellenőrzése mellett végző gazdasági szereplők számára tartja fenn abból a célból, hogy a fogyasztókat a csalás és a bűnözés veszélyeivel szemben megvédje, és amely tiltja a más tagállamban letelepedett társaságok által interneten kínált szerencsejátékok reklámozását.

B – *A büntetőjogi szankciók megfelelőségéről*

74. Előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésében a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az EK 49. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes a szerencsejátékokra vonatkozóan a bűnözés elleni küzdelem és a fogyasztók védelme érdekében kizárólagos jogokat előíró olyan tagállami szabályozás, amely szerint büntetőjogi szankció sújtja azt, aki a

más tagállamban letelepedett társaságok által szervezett internetes szerencsejátékokban való részvételt reklámozza, miközben nem sújtja ilyen szankció azt, aki a belföldön engedély nélkül szervezett ilyen játékokban való részvételt reklámozza.

75. Az állandó ítélkezési gyakorlat alapján, jóllehet a tagállam jogosan korlátozza a saját területén a szerencsejátékokhoz kapcsolódó tevékenységeket, az e céllal hozott intézkedések nem lehetnek hátrányosan megkülönböztetőek, akkor sem, ha a közrend védelmén alapulnak. [20] E feltétel ugyanígy vonatkozik azokra az intézkedésekre, amelyek a fogyasztóknak az internetes szerencsejátékokban rejlő különleges veszélyekkel szembeni védelmére hivatottak.

76. Nem vitatott, hogy a lotterilagen 38. §-ának (1) bekezdése különbségtétel nélkül tiltja a külföldön szervezett szerencsejátékok és a belföldön engedély nélkül szervezett szerencsejátékok reklámozását. Kérdés viszont, hogy e tilalom megszegése milyen szankciókat von maga után.

77. Míg a lotterilagen 54. §-ának (2) bekezdése pénzbírsággal és hat hónapig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni azt, aki külföldön szervezett szerencsejátékot reklámoz, ezzel egyenértékű büntetőjogi szankció helyett csak szabálysértési bírság jár azért, ha valaki Svédországban szervezett, nem engedélyezett szerencsejátékot reklámoz.

78. A svéd kormány vitatja a belső jog ezen értelmezését. Kifejti, hogy a lotterilagen a belföldön engedély nélkül szervezett szerencsejáték reklámozása esetében elsődlegesen a játék szervezőjét rendeli büntetni, amit a külföldön szervezett szerencsejátékok tekintetében nem tud megtenni. Ugyanakkor e kormány szerint az, aki Svédországban szervezett, nem engedélyezett szerencsejátékot reklámoz, az ellen a lotterilagen 54. §-ának (1) bekezdése és a brottsbalken 23. fejezetének 4. §-a alapján bűncselekményben való bűnrészesség miatt indítható büntetőeljárás, és büntetése a lotterilagen 54. §-ának (2) bekezdésében előírttal egyenértékű vagy annál még súlyosabb lehet.

79. Az a kérdés, hogy a belső jog svéd kormány által támogatott értelmezése megalapozott-e, kizárólag a tagállami bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik. E bíróságnak kell megítélnie, hogy belső joga rendelkezéseinek összességére tekintettel azok a feltételek, amelyek mellett egy svédországi székhelyű társaság által engedély nélkül szervezett internetes szerencsejátékot reklámozó személyt felelősségre vonnak, valamint az e személlyel

20 – A fent hivatkozott Schindler-ügyben hozott ítélet 61. pontja, valamint a fent hivatkozott Liga Portuguesa de Futebol Profissional és Bwin International ügyben hozott ítélet 60. pontja.

szemben alkalmazott szankciók, egyenértékűek-e azokkal, amelyek a más tagállamban letelepedett társaság által szervezett ilyen játékokat reklámozó személlyel szemben alkalmazandók.

80. Igenlő válasz esetén a tagállami bíróságnak véleményünk szerint azt is meg kellene vizsgálnia, hogy az illetékes hatóságok a két bűncselekmény tényállásának felderítése során ugyanolyan gondossággal járnak-e el.

81. Ha ez a vizsgálat azt az eredményt hozná, hogy az érintett két bűncselekményt egyenlően kezelik, akkor a tagállami szabályozás nyilvánvalóan hátrányos megkülönböztetéstől mentes lenne, habár a büntetőeljárás alapjául szolgáló és a szankciókat előíró alkalmazandó rendelkezések megfogalmazása eltérő. E mérlegelés során ugyanis a nemzeti jogi rendelkezések összességét számításba kell venni, és figyelmet kell fordítani arra, hogy e rendelkezéseknek az érintett bűncselekmények valamelyikét elkövető személyekre nézve milyen konkrét hatásai vannak.

82. Ha viszont az említett vizsgálat a kérdést előterjesztő bíróság előfeltevését erősíti meg, amely szerint a Svédországban engedély nélkül szervezett internetes szerencsejátékokat reklámozó személyekkel szemben csak szabálysértési bírságot szabnak ki, akkor meg kell majd állapítani, hogy a szóban forgó nemzeti jog hátrányos megkülönböztetést valósít meg, amelynek következtében a lotterilagen 54. §-a bekezdésének rendelkezései ellentétesek az EK 49. cikkel, és ennélfogva a Simmenthal-ügyben hozott ítéletnek megfelelően nem alkalmazhatók az alapügyek keretében büntetőeljárás alá vont személyekkel szemben. [21]

83. Ha ugyanis ez az előfeltevés megerősítést nyer, akkor az érintett tagállami jogszabály hasonló helyzeteket kezel különbözőképpen, a más tagállamban letelepedett társaságok kárára.

84. Ami tehát az eltérő bánásmódot illeti, ez egyrészt nyilvánvalóan abból a tényből adódik, hogy a pénzbüntetés a jellegénél és megtorló funkciójánál fogva elvben nagyobb büntetést jelent, mint a polgári jogi jellegű bírság, akkor is, ha ez utóbbi összege az előbbi összegével megegyezik. Másrészt és főként pedig az eltérő bánásmód abból a tényből következik, hogy a lotterilagen 54. §-ának (2) bekezdése szabadságvesztés-büntetést is előír, amely hat hónapig, sőt a legsúlyosabb esetekben két évig terjedhet.

85. Ezenkívül, jóllehet a lotterilagen 38. §-ában említett kétféle esetben a büntetőeljárás alá vont személyek lehetnek tevékenységüket Svédországban folytató reklámszakemberek, a lotterilagen 54. §-ának (2) bekezdése, amely kizárólag a külföldön

21 – A 106/77. sz. ügyben 1978. március 9-én hozott ítélet (EBHT 1978., 629. o.) 24. pontja.

szervezett szerencsejátékok reklámozására vonatkozik, nagyobb hatással van a más tagállamokban letelepedett társaságokra. E rendelkezés ezért állampolgárságon alapuló közvetett hátrányos megkülönböztetést megvalósítónak tekinthető.

86. Végül az ügy irataiból nem derül ki, és a svéd kormány nem próbálta bizonyítani, hogy az egymással szemben álló két bűncselekmény-kategória jelentős különbségeket mutat az általuk okozott sérelem, vagy a megvalósulásuk feltételei tekintetében, amely különbségek igazolhatnák ezt a bánásmódbeli különbséget.

87. Tehát a másik tagállamban letelepedett társaság által szervezett internetes szerencsejátékok nem jelentenek szükségképpen és általánosan nagyobb veszélyt a fogyasztókra a csalás és a bűnözés szempontjából, mint a belföldi székhelyű társaság által illegálisan szervezett szerencsejátékok. Az, hogy az érintett államnak nincsenek közvetlen eszközei a más tagállamban letelepedett társaságokkal szemben történő fellépésre, és azok ellenőrzésére, számomra nem olyan körülmény, amely az iménti elemzést kérdésessé tenné.

88. Ráadásul, amennyiben a lotterilagen 38. §-ában említett reklámtevékenységet a kétféle esetben svédországi székhelyű szolgáltatók végzik, nem világos számomra, hogy az e tevékenységeket végző személyek azonosításához szükséges nyomozás miért lenne bonyolultabb a külföldi szerencsejátékok esetében, ami az elrettentés érdekében igazolhatná a súlyosabb büntetéseket.

89. Azt javasoljuk tehát a Bíróságnak, hogy állapítsa meg, hogy az EK 49. cikkel ellentétes a szerencsejátékokra vonatkozóan a bűnözés elleni küzdelem és a fogyasztók védelme érdekében kizárólagos jogokat előíró olyan tagállami szabályozás, amely szerint büntetőjogi szankció sújtja azt, aki a más tagállamban letelepedett társaságok által szervezett internetes szerencsejátékokban való részvételt reklámozza, miközben nem sújtja ilyen szankció azt, aki a belföldön engedély nélkül szervezett ilyen játékokban való részvételt reklámozza.

IV – Végkövetkeztetések

90. A fenti megfontolásokra tekintettel azt javasoljuk a Bíróságnak, hogy állapítsa meg:

„1) Az EK 49. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az a tagállami szabályozás, amely a szerencsejátékok működtetésének jogát engedéllyel rendelkező és tevékenységüket a hatóságok szigorú ellenőrzése mellett végző gazdasági szereplők számára tartja fenn abból a célból, hogy a fogyasztókat a csalás és a bűnözés veszélyeivel szemben megvédje, és amely tiltja a más tagállamban letelepedett társaságok által interneten kínált szerencsejátékok reklámozását.

2) Az EK 49. cikkel ellentétes a szerencsejátékokra vonatkozóan a bűnözés elleni küzdelem és a fogyasztók védelme érdekében kizárólagos jogokat előíró olyan tagállami szabályozás, amely szerint büntetőjogi szankció sújtja azt, aki a más tagállamban letelepedett társaságok által szervezett internetes szerencsejátékokban való részvételt reklámozza, miközben nem sújtja ilyen szankció azt, aki a belföldön engedély nélkül szervezett ilyen játékokban való részvételt reklámozza.”